

Hennie in gesprek met Sophie, Juul, Lisse, Fleur en Liv

Leerlingen van het Citadel College in gesprek met Hennie Derks

Op dinsdag 9 april was Hennie Derks te gast in klas 4 vwo van het Citadel College in Nijmegen. De klas was in groepjes ingedeeld, waarbij elke groep een eigen deelonderwerp uit 'het verhaal van Hennie en opa Anton Wiebe' heeft onderzocht. Vanuit elke groep werden vragen gesteld. Hieronder volgt een door Hennie Derks geautoriseerde weergave van het interview met de klas.

Wat deed opa Anton Wiebe in de oorlog?

Hennie: 'Mijn opa was vóór de oorlog een populaire politieagent. Hij stond bijvoorbeeld vaak borg voor mensen en hielp mensen. Maar in de oorlog werd hij lid van de NSB en de 'politieke politie' en hielp hij met het opsporen van Joden. Hiermee verdiende hij geld per opgespoorde Jood. Naderhand gingen hij en andere agenten langs bij de huizen van de gearresteerde Joden en roofden ze het huis leeg. Mijn oma Aleida spoorde hem hiertoe aan en zocht zelf ook meubels en kleding uit, zoals een bontjas. Ik herinner mij een bontjas van na de oorlog, waarvan ik me nog steeds afvraag of ze deze ook gestolen had.'

Wat deed oma Aleida Wiebe in de oorlog?

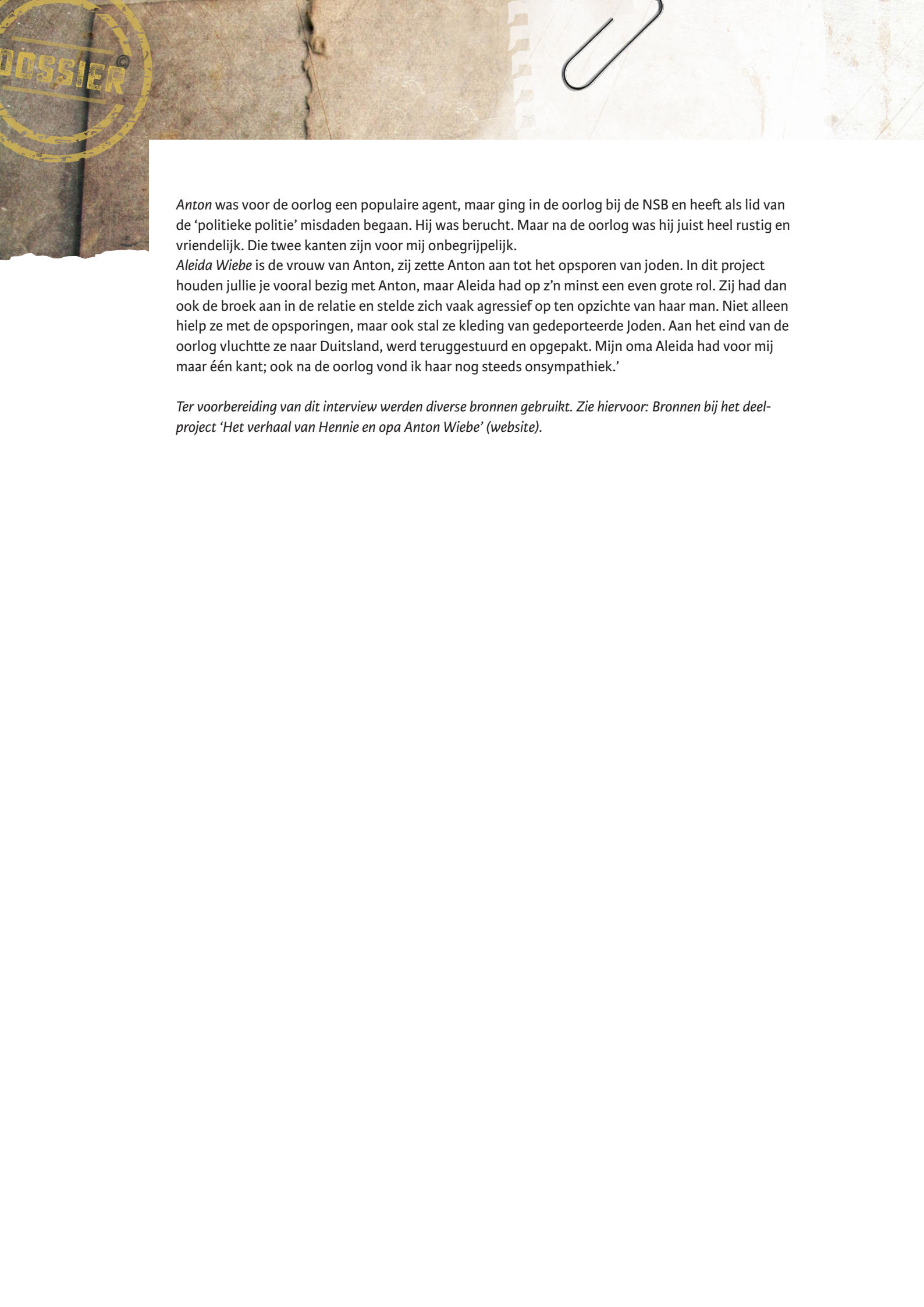
Hennie: 'Mijn oma heeft mijn opa aangezet tot zijn daden in de oorlog. Ze wilde geld verdienen door Joden aan te geven. Oma had de broek aan en heeft mee geholpen joden op te sporen en heeft ook kleren gestolen uit Joodse huizen, zoals een bontjas. Oma is naar Duitsland gevlucht, maar teruggestuurd en uiteindelijk opgepakt. Voor haar rol heb ik geen goed woord over.'

Hoe was de oorlog voor Dora?

Hennie: 'Mijn moeder vond het moeilijk dat haar vader in de gevangenis kwam. Ze maakte zich zorgen of hij genoeg te eten kreeg en stuurde voedselpakketten naar hem. Later bezocht ze hem in de gevangenis. Met haar vader had mijn moeder eigenlijk een goede relatie.'

Wat waren de rollen van de volgende familieleden: Dora, Tjeu, Annie, Mimi, Jan, Aleida en Anton?

Hennie: '*Dora* is mijn moeder. Zij wilde niks te maken hebben met de oorlog. Ten tijde van de Tweede Wereldoorlog woonde ze samen met haar man Jan. Hun enige doel was overleven. *Tjeu en Annie* woonden in Venray, dus verder weg van het Nijmeegse oorlogsfront; zij hadden geen rol in de oorlog. zaten nog verder van het front dan Dora en Jan, zij hadden verder geen rol in de oorlog. *Mimi* had wel een rol in de oorlog, ze was altijd goed gekleed en hield het met de Duitsers. Ze was een 'moffenhoer', zoals je dat nu noemt, dit betekent dat ze relaties had met de bezetter. Direct na de bevrijding werd ze kaalgeschoren en door de straten gevoerd en uitgescholden, zoals dat met 'moffenhoertjes' gebeurde. De familie had maar weinig contact met haar. Na de oorlog is ze de prostitutie ingegaan.'

Anton was voor de oorlog een populaire agent, maar ging in de oorlog bij de NSB en heeft als lid van de 'politieke politie' misdaden begaan. Hij was berucht. Maar na de oorlog was hij juist heel rustig en vriendelijk. Die twee kanten zijn voor mij onbegrijpelijk.

Aleida Wiebe is de vrouw van Anton, zij zette Anton aan tot het opsporen van joden. In dit project houden jullie je vooral bezig met Anton, maar Aleida had op z'n minst een even grote rol. Zij had dan ook de broek aan in de relatie en stelde zich vaak agressief op ten opzichte van haar man. Niet alleen hielp ze met de opsporingen, maar ook stal ze kleding van gedeporteerde Joden. Aan het eind van de oorlog vluchtte ze naar Duitsland, werd teruggestuurd en opgepakt. Mijn oma Aleida had voor mij maar één kant; ook na de oorlog vond ik haar nog steeds onsympathiek.'

Ter voorbereiding van dit interview werden diverse bronnen gebruikt. Zie hiervoor: Bronnen bij het deelproject 'Het verhaal van Hennie en opa Anton Wiebe' (website).